

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Dominika Exnerová

Název práce: : Diskurzní pravidla spojená s umíráním: Jak lidé hovoří o smrti blízkých

Vedoucí práce: PhDr. Jakub Grygar, Ph. D.

Oponent/tka: Jiří Kabele

Navržené hodnocení: dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Práce má značné nedostatky. Cíli práce – „v návaznosti na Ariése s Eliasem prozkoumat, jaké jsou současné možnosti hovořit o smrti“ – neodpovídá empirická část, která je založena na rozhovorech s mladými lidmi o tom, jak se setkávali se smrtí a s kým o tom hovořili a hlavně, jak smrtelnost, umírání a smrt byla v rodině komunikovány. Znalost teorií Ariése, Eliase, Gorera je jistě důležitá, ale větším přínosem by byla důkladná znalost psychologické, sociálně psychologické a tanatologické literatury týkající se umírání a truchlení a jejich zvládání umírajícím a jeho okolím. Kapitola 3.1 *Smrt jako neveřejné téma* vůbec do textu nepatří, tím spíše, že nabízené interpretace ve světle Ariése a Eliase a Gorera jsou spekulativní a zcela nevěrohodné. První polovina práce, by každému, jehož život zasáhla smrt blízké osoby a kdo byl konfrontován profesionálně hovořit s lidmi vystaveným život ohrožujícím nemocem a umírání, nejen mě, připadala jako práce míjející se jádra problému: v mimořádné situaci životních je člověk konfrontován se zkušenostmi, které jsou jen obtížně slovy sdělitelné, hyperintimní a ve všech kulturách proto v hovoru o umírání a smrti hraje významnou roli situačně podmíněná symbolická ritualizace řeči. Podle mé zkušenosti z dětské onkologie, existuje velká skupina lidí, kteří se v rozhovoru o smrti o takovou výbavu k řeči nemůže opřít.

Naštěstí druhá část práce, kde autorka získala zajímavé rozhovory a při jejich analýze používá naštěstí více svého zdravého rozumu a schopnosti vcítění, zachraňuje diplomovou práci. Autorka zajímavě ukazuje, že závěry historizující sociologie smrti nelze mechanicky přenášet na situaci mladých.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Chybí znalost psychologické, sociálně psychologické a tanatologické literatury týkající se umírání a truchlení a jejich zvládání umírajícími a jejich sociálním okolím.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Práce v druhé části se opírá o zajímavé rozhovory, i když při znalosti chybějící relevantní literatury by z nich jistě dokázala vyzískat mnohem více.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Viz hodnocení ad 1.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Ano

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

---

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Zajímalo by mě, jakou má autorka osobní zkušenost s hovory o umírání a smrti.

Celkové hodnocení práce:

Práce není vydařená, protože autorka nepřehodnotila své cíle a teoretické rámování po dvou odmítnutých možnostech zkoumat nepřizpůsobila je nové příležitosti. Stává se to i mě, člověk nerad rozbourává vstupní přístup k problému. V analýze rozhovorů autorka ovšem tento nedostatek do jisté míry kompenzuje.

Datum: 14.06.2016

Podpis: